

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Filozofická fakulta. Ústav dějin umění.

Pavčina Doubravová, Hyperrealistické tendence v tvorbě Theodora Pištěka

Bakalářská práce. 2012

Pavčina Doubravová se ve své bakalářské práci zabývá malířskou hyperrealistickou tvorbou Theodora Pištěka a jejími širokými uměleckými i společensko-politickými souvislostmi viděnými v jejím podání od poloviny 20. do začátku 21. století. V úvodu sleduje umělecký vývoj se zaměřením na realistické tendence v americké a evropské malbě a souběžně i situaci v tehdejší Československu – zde vyzdvihuje atmosféru totalitního režimu nepřejícího svobodné umělecké práci i mezinárodním kontaktům. Dále naváže medailonem T. Pištěka a vlivům, které jeho tvorbu formovaly. Upozorňuje na důležitou skutečnost pozitivního Pištěkova přístupu k některým fenoménům moderní doby jako je technika a zejména automobilismus, které pro něj nejsou symbolem neosobní depresivní negace, ale naopak reflexí lidského pokroku. Autorka podrobně probírá jak formální tak i obsahové roviny Pištěkovy tvorby (kupř. vztah k prostoru), přičemž upozorňuje na velmi důležitou okolnost, která jeho dílo silně ovlivnila, a totiž fakt, že Pištěk, díky svým vztahům s Milošem Formanem, mohl cestovat a poznávat soudobé umělecké dění v západní Evropě a zejména USA. Pokouší se také o komparaci Pištěkova díla s tvorbou některých jeho současníků i s členy nejmladší umělecké generace, kteří se jako žáci ateliéru Zdeňka Berana věnují hyperrealistické malbě, a kteří mají k Pištěkově tvorbě paradoxně bližší vztah nežli k tvorbě svého učitele. Autorka často naráží na skutečnost, že umělecká tvorba Pištěkovy generace byla nástrojem kritického vymezování se vůči totalitnímu režimu, a že jejich tvorba často sklouzávala do roviny tísnivých a pesimistických tónů. V závěru konstatuje, že u umělců nejmladší generace podobnou polohu nenalzááme, což má podle autorky důvod v demokratizaci společnosti po roce 1989. Domnívám se, že takto formulovaná analýza vztahu společnosti a umění mi připadá příliš zjednodušující a prvoplánová, stejně jako se mi tvorba mladých umělců, s nimiž autorka Pištěkovo dílo srovnává, nejeví jako radostně optimistická.

Přes tuto výhradu autorka předvedla, že umí pracovat s materiálem i prameny a dokáže vystavět kvalitní práci se širokým argumentačním a srovnávacím materiálem. Doporučuji tedy práci k obhajobě a navrhuji ocenit známkou výborně.

Michal Šroněk, 13.6.2012